

CANVA DASTURI VA UNING TA'LIMIY IMKONIYATLARI

QDPI tfn, dotsent **I.M.Siddiqov**

2-kurs TAT-magistranti **S.X.Egamnazarova**

Annontatsiya: Maqolada Canva dasturi imkoniylari haqida so'z boradi, infografika yaratish bosqichlari hamda ta'lim jarayonida qo'llash mumkin bo'lgan infografika turlari haqida ma'lumot beriladi.

Kalit so'zlar: vizuallashtirish, axborot grafikasi, kontekst, kolleksiyalar

Kirish. Canva bu grafik dizayn platformasi bo'lib, odamlar unda SMM, posterlar, [taqdimotlar](#), hujjatlar va boshqa vizual ishlarni yaratishda foydalanishadi. Saytda tayyor dizayn qoliplari mavjud. Platformani ishlatish bepul bo'lib, qo'shimcha imkoniylatlarni taqdim qiluvchi pullik obunalar — Canva Pro and Canva for Enterprise ham mavjud. 2020-yil iyunida, Canva 60 million avstraliya dollari miqdoridagi investitsiya jalb qilib, bozordagi narxini 6 milliard Avstraliya dollariga yetkazib oldi. Bu 2019-yilgi platformaning narxidan 2 barobar ko'proqdir.¹¹⁹

Canva Avstraliyaning Perth shahrida [Melanie Perkins](#), Cliff Obrecht va Cameron Adamslar tomonidan 2013-yilning 1-yanvarida ishga tushirilgan. Faoliyatining ilk-yilida, Canva foydalanuvchilar soni 750,000 taga yetadi. 2014-yil aprelida, ijtimoiy tarmoqlar va texnologiyalar bo'yicha ekspert [Guy Kawasaki](#) kompaniyaga brendni tanituvchi (Brand Promoter) sifatida qo'shiladi. 2015-yilda, marketing materiallariga ko'proq e'tibor berilgan Canva for Work servisi ishga tushadi.¹²⁰

Canva dasturida foydalanish mumkin bo'lgan bepul shablonlar juda ko'p hamda, bir kunda uch marta bepul fayl yuklab olishimiz mumkin. [Canva](#) bilan har kim va har bir kishi foydalanuvchi uchun qulay, ishonchli dizayn vositasiga ega bo'lib, u g'oyani qabul qilishni va uni bosma yoki onlayn tarzda ajoyib dizaynga aylantirishni osonlashtiradi. Canva deyarli har bir maqsad uchun professional ko'rinishdagi dizaynlarni yaratish uchun amalga oshirilishi mumkin.

Canva yordamida yaratishingiz mumkin bo'lgan ba'zi tarkiblar:

- **Blog posti banneri**
- **Infografikani yaratish**
- **Maxsus matn va Premium shriftlar**
- **Tasvirni o'zgartirish**
- **Rasmlarga matn qo'shing**
- Nutq pufakchalari yaratuvchisi
- **Rasm shaffofligi vositasi**
- **Fotosuratni yaxshilash**

---

¹¹⁹ Campbell, Rebekah. „The Problem With Going Into Business With a Friend“. *The New York Times* (15-sentabr 2014-yil). Qaraldi: 21-dekabr 2014-yil.

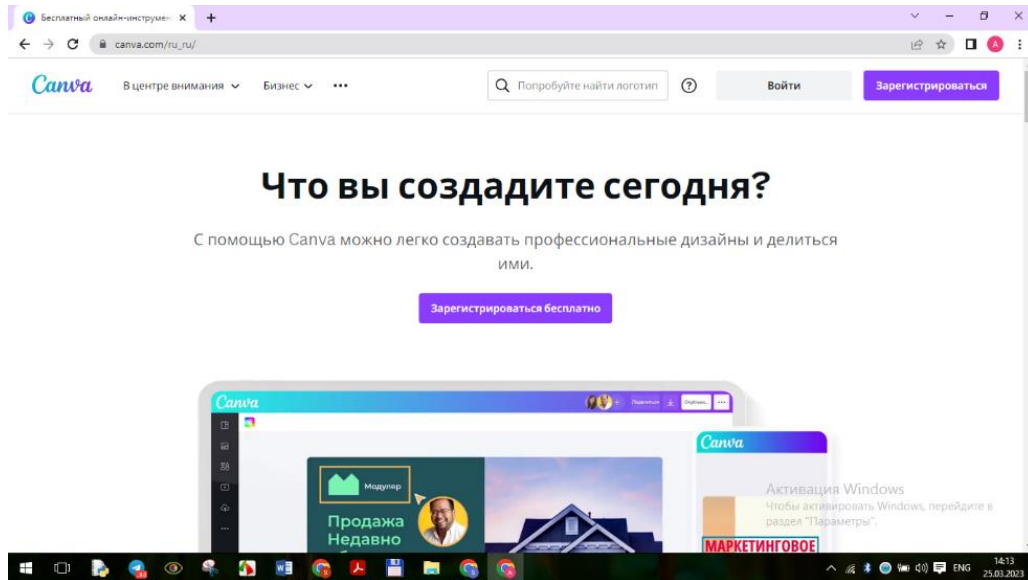
¹²⁰ <https://uz.wikipedia.org/wiki/Canva>

- 8000 shablon
- **Surat xiralashtirish**
- **Foto vinyetka**
- Dizayn tarmoqlari
- Logotip yaratish

Foto ramkalar

Canva dasturidan ro'yxatdan o'tish bosqichini ko'rib chiqamiz.

1. Dastlab internet brouzer orqali www.canva.com saytini qidiruvga beramiz.

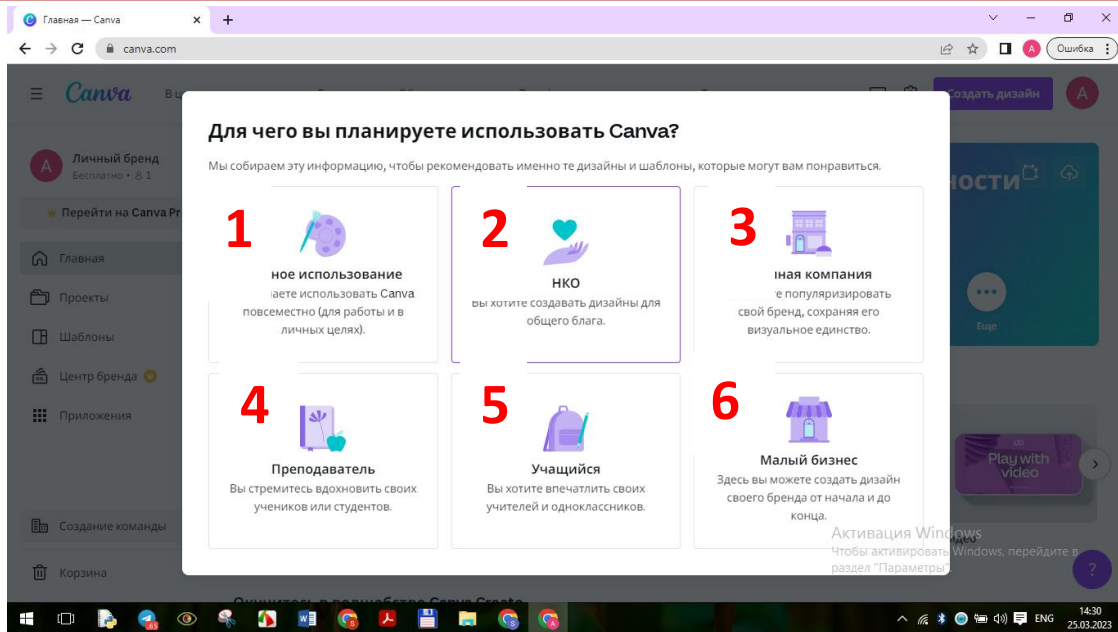

2. Quyidagi oyna hosil bo'ladi, yuqori o'ng burchakdagi **Зарегистрироваться** tugmasi ustiga bosib Canva dasturi asosiy oynasiga kirishni bosamiz.

Зарегистрироваться ga o'tkandan so'ng qanday akkount orqali ro'yxatdan o'tishni so'raydi.

1. **Google akkount orqali**
2. Facebook akkount orqali
3. Boshqa elektron pochta orqali
4. Boshqa variantlar orqali

Biz Google akkount orqali ro'yxatdan o'tishni tanlab ro'yxatdan o'tamiz va quyidagi oyna ochiladi.

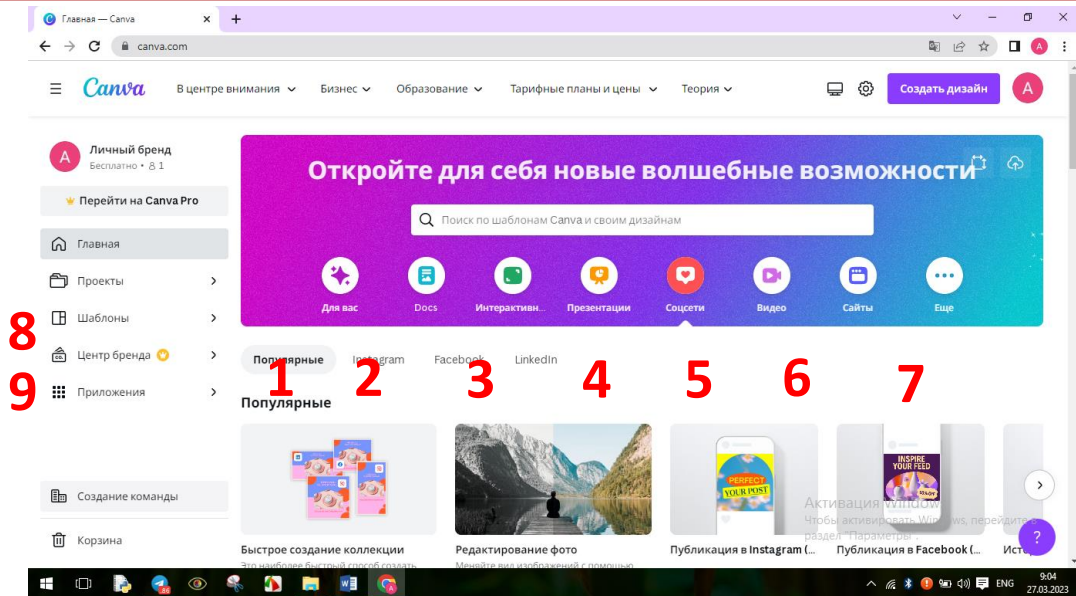

1. **Shaxsiy foydalanish.** Ish va shaxsiy foydalanish uchun tanlash.
2. **NNT lar.** Umumiy foydalanish uchun tanlash.
3. **Katta kompaniya.** Siz o'z brendingizni vizual birligini saqlab qolgan holda targ'ib qilmoqchisiz.
4. **O'qituvchi.** Siz o'quvchilaringizni yoki talabalariningizni ilhomlantirishga intilasiz.
5. **Talaba.** Siz o'qituvchilaringiz yoki do'stlaringizni hayratlantirmoqchisiz.
6. **Kichik biznes.** Bu yerda siz o'z brendingizni boshidan oxirigacha loyihalashingiz mumkin.

Biz o'qituvchi bandini tanlab dastur asosiy oynasiga o'tamiz. Bizga quyidagicha ro'yxatni taqdim etadi:

- Oliy o'quv yurtlari;
- Boshlang'ich, o'rta maktablar;
- Boshqa tashkilot.

O'zimizga kerakli bo'lgan bandini tanlaymiz va davom etish tugmasini bosamiz. Natijada bizdan qo'shimcha elektron pochta kiritishni taklif qiladi. Bu bandiga ma'lumot kiritishimiz ham yoki tashlab o'tib ketishimiz ham mumkin. Natijada Canva dasturining asosiy ishchi oynasi hosil bo'ladi.

Canva dasturining **Главная** bo'limi bandlari bilan tanishib chiqamiz. Ushbu bo'lim 7 ta banddan iborat :

1. Docs. Ushbu bo'limda hujjatlar yaratish mumkin. Ikki xil hujjat yaratishni taklif qiladi.

1) Hujjat. Vizual jihatdan jozibali hujjatlarni yarating.

2) Docs to Desks. Kontengizni yararing va keyin uni avtomatik ravishda tahrirlang.

2. Интерактивная доска. Ushbu bo'limda interaktiv doskani turli xillarini ajratib ko'rsatib berilgan. Masalan: interaktiv doska, aqliy hujum uchun interfaol doska, sxemalar bilan ishlash uchun inderaktiv doska, jamoa uchun interaktiv doska, interaktiv rejalashtirish uchun va turli xil interaktiv shablonlar ro'yxati keltirilgan.

3. Презентации. Ushbu bo'limda barcha turdagi taqdimot turlari keltirib ko'rsatilgan. Masalan: taqdimot, ovozli taqdimot, mobil qurilmalar uchun taqdimot, taqdimot (4:3), aqliy hujum taqdimoti va boshqalar.

4. Соцсети. Ushbu bo'limda ijtimoiy tarmoqlar uchun turli kontekslar, reklamalar yaratish imkoniyati mavjud. Masalan: tez to'plamni yaratish, foto tahrirlash, instagramga joylash, facebookga joylash, instagramdagi hikoya, facebook fon suratlari, qisqa videolar va hakazo.

5. Видео. Ushbu bo'limda videolarni oson tahrirlash imkoniyatlari mavjud bo'lib, ijtimoiy tarmoqlar uchun, ta'lim sohasi uchun, reklamalar uchun videolarni tahrirlash va yangi videolar yaratish imkoniyati mavjud. Masalan: video, Instagram video, youtube video, tiktok video, video kolleksiyalari, facebook video va hakazo.

6. Сайты. Ushbu bo'limda Canva dasturi tomonidan bepul shablonli sayt dizaynlari taktif etiladi va sayt ustida tahrirlash ishlarini olib boorish mumkin.

7. Еще. Ushbu bandga kirganimizda turli interaktiv shablonlar bilan ishlash imkoniyatlari ochiladi. Masalan: infografika, foto kolleksiya, ish stol foni, diagramma, kitob muqovasi, bog'lanish diagrammasi, jurnal muqovasi, zoom uchun virtual fon, kalendar, plakat, ishchi varoq, hisobot va hakazo turdagi shablonlar ro'yxati keltirib o'tilgan.

Yuqoridagi rasmda 8,9-belgilangan bo'limlari **Проекты** va **Шаблоны** bo'limlari bo'lib, **Проекты** bo'limida siz tomoningizdan yaratilgan proyektlar fayl ko'rinishida canva

dasturining bulut xotirasida saqlanadi. **Шаблоны** bo'limida umumiy holda barcha turdagi shablonlar ro'yxati keltirilgan, foydalanuvchi o'ziga kerakli turdagi shablonlarni tanlab tahrirlash yoki yangi proyek yaratishlari mumkin.

Natija va munozaralar. O'quv jarayonida infografikadan foydalanish samaradorligini baholash maqsadida Furqat tumani 2-umumta'lim maktabida tajriba sifatida aynan bitta ma'ruza materiali an'anaviy shaklda va infografika ko'rinishida taqdim etdik. O'rtacha bitta infografika 3-6 taqdimot slaydlarini almashtiradi, infografikaning asosiy qismi Canva dasturi yordamida amalga oshirilgan. So'rov o'tkazish uchun 9-sinf o'quvchilar ma'ruzadan so'ng anketa to'ldirish taklif qilingan. O'tkazilgan anketa so'rovnomasidan ta'lim jarayonida infografikaning afzalliklari yaqqol ko'rindi, natijalar 1-jadvalda keltirilgan.

1-jadval

Anketa so'rovnomasi tahlili natijalari

T/r	Ko'rsatkichlar	Darsni aviy shaklda zishda	Darsni infografika mida zishda
1	Ma'ruza materiali aniq taqdim etiladi	97%	99%
2	Ma'ruza materiali qiziqarli tarzda taqdim etiladi	73%	95%
3	Ma'ruza materiali tushunarli tarzda taqdim etiladi	72%	82%
4	Ma'ruza materiali qisqa va to'liq taqdim etiladi	75%	91%
5	Ma'ruza qaysi tilda o`qilishidan qat'i nazar, materiallar yanada roq va tushunarliroq bo`ladi	32%	86%
6	Ma'ruza materiali talabalarning ijodiy fikrlashini rag'batlantiradi	45%	92%
7	Ma'ruza materiali sizda katta qiziqish uyg'otadi	75%	95%
8	Ma'ruza materialini tushunish va o'zlashtirish uchun eng kam vaqt bo'ladi	64%	87%

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash kerakli Canva dasturi barcha uchun kerakli dastur hisoblanadi, dasturni o'rganish natijasida foydalanuvchi agar o'qituvchi bo'lsa turli ko'rgazmali qurollar, o'quvchilarni taqdirlash maqsadida setifikat va diplomlar va hakazo turdagi ko'rgazmali qurollarni bepul, mustaqil tarzda yaratish imkoniyatiga ega bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. www.wikipedia.org
2. Campbell, Rebekah. „The Problem With Going Into Business With a Friend“. The New York Times
3. www.Canva.com